Dosarul nr.4-1508/2024
4-24064719-12-4-14062024

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

04 octombrie 2024
mun.Chişinău
Judecătoria Chişinău (*sediul Buiucani*)
În componenţa:
Preşedintelui şedinţei, judecătorul Angela Catană
Grefierului Nicolae Leucă
Cu participarea: reprezentantului persoanei juridice în privința căreia a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție SRL „Go&Create”, avocatul Pavel Digori
În lipsa: agentului constatator din cadrul Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor din R.Moldova,

Examinând în ședință de judecată publică, cauza contravențională pornită în privinţa persoanei juridice SRL „Go&Create”, *IDNO ***** cu sediul în mun.Chişinău, str.*****,* care se învinuieşte în săvârşirea contravenţiei prevăzute de art.74 alin.(1) din Codul contravențional, instanța de judecată,

C O N S T A T Ă:

1. La data de 06 iunie 2024, directorul general interimar al Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor din R.Moldova, Ghenadie Pârcălab, în calitatea sa de agent constatator, a încheiat procesul-verbal cu privire la contravenție cu nr.*****, în privința persoanei juridice SRL „Go&Create”, potrivit căruia la data de 04.04.2024, în urma unui control efectuat, a constatat că SRL „Go&Create”, a efectuat lucrări de renovare a fațadei imobilului amplasat pe str.*****, mun.Chișinău, a instalat o terasă improvizată în zona de protecție a imobilului ce are statut de monument de categorie națională și este înregistrat în Registrul Monumentelor Republicii Moldova cu nr.75, astfel a încălcat regimul de protecție și de folosire a bunurilor de patrimoniu cultural.
2. Acțiunile (inacțiunile) SRL „Go&Create”, au fost calificate de către agentul constatator, în temeiul art.74 alin.(1) din Codul contravențional, iar cauza a fost remisă spre examinare, conform competenței materiale, în instanța de judecată.
3. *Agentul constatator* din cadrul Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor din R.Moldova, fiind citat legal, în ședința de judecată nu s-a

prezentat, astfel, instanța de judecată, prin prisma prevederilor art.455 alin.(2) din Codul contravențional, a dispus posibilă examinarea cauzei în lipsa acestuia, cu remiterea copiei hotărîrii.

4. *Avocatul Pavel Digori*, care acționează în interesele persoanei juridice SRL „Go&Create", în cadrul ședinței de judecată a solicitat anularea procesului-verbal cu privire la contravenție cu nr.***** din 06.06.2024, cu încetarea procesului contravențional în privința SRL „Go&Create", depunând și o referință scrisă asupra procesului-verbal, prin care a menționat în esență că, SRL „Go&Create" nu este de acord cu constatările Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor din R.Moldova. Astfel, în temeiul pct. 4.5. din Contractul de închiriere nr.4 din 01.10.2023 încheiat între „BBK Estate" SRL și SRL „Go & Create" *(anexat la materialele dosarului),* chiriașul are obligația de a efectua reparațiile necesare pentru menținerea spațiului în locație în stare bună de funcționare. Astfel, în sensul de a evita devenirea fațadei într-o stare deplorabilă, a fost necesară intervenția din partea chiriașului prin vopsirea acesteia. Cum se observă din pozele atașate (se *anexează),* care redau situația fațadei de până la intervenția SRL „Go & Create" și după, se observă foarte clar că s-a păstrat culoarea și imaginea pereților clădirii, respectiv nu s-au făcut schimbări majore. Consideră inadmisibil a fi sancționat persoana care a întreprins acțiuni de protejare și menținere a fațadelor prin lucrări de întreținere a monumentului istoric, în condițiile în care au fost păstrate culorile originale. Precizează că în ghidul pentru intervenții asupra clădirilor istorice din Chișinău, publicație elaborată în anul 2021 de către Urban Lab Chișinău, cu susținerea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova și a Primăriei Municipiului Chișinău, la pagina 18 (se *anexează)* se oferă un exemplu în care se oferă o tratare cromatică greșită a fațadei istorice, unde culoarea nu corespunde celei originale și diferă pe cele două porțiuni ale clădirii. În cazul dat, o astfel de diferență nu se atestă, ci dimpotrivă, s-au făcut lucrări potrivit acelorași recomandări ale acestui ghid de a se proteja și menține fațadele prin lucrări sezoniere de întreținere; tratarea fațadelor cu mortare de var și în culorile originale. Precizează că în niciuna din normele legislației în vigoare și chiar în Legea privind ocrotirea monumentelor indicată de agentul constatator nu este prevăzut ca posesorul să obțină careva acte justificative pentru menținerea fațadei prin vopsire cu aceeași culoare, în condițiile în care nu se intervine cu alte lucrări, cum ar fi demontarea pereților, amplasarea unor noi ferestre etc. Potrivit art.14 din Legea nr.1530 din 22.06.1993 privind ocrotirea monumentelor: *„Deținătorii cu orice titlu juridic ce posedă, folosesc sau păstrează monumente cu valoare istorică, artistică sau științifică luate la evidență sau înscrise în Registrul monumentelor sunt obligați să respecte prevederile prezentei legi, condiție ce se include în actele de proprietate, de*

cumpărare-vânzare sau de ***închiriere”.*** Astfel, chiriașul SRL „Go &Create” nici nu a cunoscut la momentul încheierii contratului de închiriere și nici la momentul intervenției că imobilul amplasat în mun.Chișinău, str.Mihai Eminescu, 50 era monument istoric, nefiind adus la cunoștință. Chiar și din extrasele din Registrul bunurilor imobile cu privire la acest imobil, nu este inserată această mențiune (se *anexează).* Menționează că, agentul constatator în procesul-verbal cu privire la contravenție a constatat că SRL „Go & Create” a efectuat lucrări de renovare a fațadei, a instalat o terasă improvizată în zona de protecție a imobilului. În procesul-verbal de constatare din 04.06.2024 a scris că la momentul inspectării s-a constatat că fațada a fost vopsită, iar în zona de protecție instalate vazoane cu arbori și mese. La acest aspect, precizează că astfel de modalități ale acțiunii, nu întrunesc latura obiectivă a componenței de contravenție prevăzută la art.74 alin.(1) Cod Contravențional. Deși agentul constatator a indicat că au fost lucrări de renovare asupra fațadei, de fapt, Legea privind ocrotirea monumentelor nu operează cu o astfel de noțiune. Nici Codul contravențional nu scrie expres că pentru acțiunea de renovare urmează a fi sancționată persoana fizică sau juridică. Astfel, este clar că acțiunea de renovare nu constituie o modalitate a acțiunii care să constituie latura obiectivă pentru componența de contravenție prevăzută la art.74 alin.(1) Cod Contravențional. Mai menționează că, SRL „Go & Create” prin instalarea vazoanelor și a terasei, nu a deteriorat, nu a mutilat și nici nu a demolat clădirea clasificată ca fiind monument istoric. Respectiv, agentul constatator a încercat să tragă persoana la răspundere pentru renovare și amplasare a terasei, acțiuni care de fapt nu sunt prevăzute ca modalități pentru atragerea răspunderii contravenționale. Cu referire la mențiunea din declarațiile persoanei reprezentante a SRL „Go & Create”, precum că s-a recunoscut învinuirea. În acest sens, administratorul *****a avut de fapt în vedere că i-a fost clară învinuirea, însă nicidecum nu a recunoscut. Încălcarea cărorva prevederi legale, recunoscând însă că a vopsit fațada clădirii, dar desigur în limita prevederilor legale. Or, așa cum a inserat mai sus, careva prevederi legale nici nu au fost încălcate, respectiv nu are în genere relevanță dacă s-a recunoscut sau nu învinuirea, atât timp cât nu există fapta contravenției. Precizează că în cadrul examinării și constatării faptei contravenționale, agentul constatator a admis și încălcări de ordin procedural. O încălcare expresă a dispozițiilor imperative ale legii, care condiționează legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenție este că acțiunile agentului constatator Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor din Republica Moldova nu au fost în comun cu Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică, contrar prevederilor art.16^1 alin.(3) din Legea nr.1530 din 22.06.1993 privind ocrotirea monumentelor. Subliniază că, potrivit art.5^1 alin.(4) din Legea nr.131 din 08.06.2012 privind controlul de stat: *„în cazul încălcărilor minore*

pot fi emise doar prescripții în baza cărora se recomandă și se indică modalități de înlăturare a încălcărilor, însă nu pot fi aplicate sancțiuni prevăzute de legea contravențională sau altă lege și nu pot fi aplicate măsuri restrictive". Așadar, deși legea prevede obligativitatea emiterii unor prescripții sau recomandări până la constatarea faptei contravenționale și solicitarea aplicării sancțiunii, agentul constatator a evitat să procedeze astfel. În acest sens, chiar după definiția procesului-verbal de control prevăzut în Legea nr.131 din 08.06.2012 privind controlul de stat, acesta reprezintă un act întocmit în urma controlului inopinat sau planificat, în care se înregistrează constatările/rezultatele controlului (în partea de constatare), *după caz se prescriu modalități de înlăturare a încălcărilor și/sau măsuri restrictive (în partea prescriptivă)* și, după caz, se constată contravenții și se prescriu sancțiuni (în partea sancționatorie). În speță, agentul constatator, fără a emite careva recomandări sau prescripții, adică un plan de remediere, fără a explica în mod clar concret în ce a constat încălcarea agentului economic, a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție, însă în temeiul art.46[1] Cod Contravențional, această încălcare atrage nulitatea procesului- verbal. Relevă apărătorul că art.28 alin.(2) lit.h) din legea privind controlul de stat prevede că procesul-verbal de control trebuie să conțină și referința expresă la prevederile actelor legislative și normative pe care le-a încălcat persoana supusă controlului. În cazul dat, s-a indicat doar legea privind ocrotirea monumentelor și atât, nefiind precizat expres care prevedere a fost încălcată, astfel nu este clară sancțiunea care se solicită a fi aplicat. În aceeași ordine de idei, argumentul dat este susținut și de dispoziția art.443 alin.(1) lit.e) Cod Civil, unde: *„Procesul-verbal cu privire la contravenție va cuprinde: e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională și indiciile calificative ale elementelor constitutive ale contravenției".*

5. Audiind poziția apărătorului, studiind materialele cauzei în raport cu prevederile legale ce guvernează speță, instanța de judecată ajunge la concluzia de a înceta procesul contravențional intentat în privința persoanei juridice SRL „Go&Create", care se învinuiește în comiterea contravenției prevăzute de art.74 alin.(1) Cod contravențional, reieșind din circumstanțele *infra* expuse.
6. În conformitate cu art.8 alin.(2) din Codul contravenţional, este supusă răspunderii contravenţionale numai persoana care a săvârşit cu intenţie sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravenţională.
7. Potrivit art.374 Cod contravențional, procesul contravenţional este activitatea desfăşurată de autoritatea competentă, cu participarea părţilor şi a altor persoane titulare de drepturi şi de obligaţii, având ca scop constatarea contravenţiei, examinarea şi soluţionarea cauzei contravenţionale, constatarea cauzelor şi condiţiilor care au contribuit la săvîrşirea contravenţiei.

8. În atare circumstanțe, instanța de judecată constată că în corespundere cu prevederile art.440 alin.(1) Cod contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.
9. În conformitate cu alin.(1) al art.442 din Codul contravenţional, procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.
10. În ședința de judecată s-a constatat că, la data de 06.06.2024, directorul general interimar al Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor din R.Moldova, Ghenadie Pârcălab, în calitatea sa de agent constatator, a încheiat procesul-verbal cu privire la contravenție cu nr.*****, în privința persoanei juridice SRL „Go&Create”, potrivit căruia la data de 04.04.2024, în urma unui control efectuat, a constatat că SRL „Go&Create”, a efectuat lucrări de renovare a fațadei imobilului amplasat pe str.*****, mun.Chişinău, a instalat o terasă improvizată în zona de protecție a imobilului ce are statut de monument de categorie națională și este înregistrat în Registrul Monumentelor Republicii Moldova cu nr.75, astfel a încălcat regimul de protecție și de folosire a bunurilor de patrimoniu cultural.
11. Astfel, din procesul-verbal rezultă că, la data de 04.04.2024 de către Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor din R.Moldova, a fost efectuat un control, în urma căruia au fost depistate anumite încălcări ale regimului de protecție și de folosire a bunurilor de patrimoniu cultural, din partea SRL „Go&Create”, nefiind specificat de către agentul constatator tipul de control organizat, în sensul dacă a fost un control planificat sau inopinat, totodată nefiind prezentate careva înscrisuri în acest sens. La materialele cauzei a fost prezentat doar un proces-verbal de constatare, încheiat abia la 04.06.2024.
12. Potrivit procesului-verbal de constatare sus menționat, *în urma sesizării parvenite*, Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor din R.Moldova *a inspectat* imobilul din str.*****.
13. În conformitate cu prevederile art.18 din Legea nr.131 privind controlul de stat, (1) organul de control va expedia persoanei supuse controlului un exemplar al delegației de control astfel încît între momentul primirii efective a exemplarului şi momentul începerii controlului să treacă cel puţin 5 zile lucrătoare, dar nu mai mult de 15 zile lucrătoare. Delegația de control se

comunică persoanei supuse controlului prin orice modalitate care permite organului de control confirmarea recepţionării de către persoana respectivă. Comunicarea la adresa electronică indicată a persoanei controlate și recepționarea delegației de control în format electronic, semnată cu semnătură electronică avansată calificată, se consideră comunicare la sediul acesteia. (2) Termenul prevăzut la alin.(1) nu se aplică în cazul în care există temeiuri pentru efectuarea unui control inopinat, conform art.19. În acest caz, un exemplar al delegației de control, semnată de persoana responsabilă a organului de control, se înmînează, contra semnătură, persoanei care urmează a fi supusă controlului la începutul controlului. (3) La delegația de control se anexează, în mod obligatoriu, listele de verificare în temeiul cărora se va desfășura controlul în cauză.

14. Conform prevederilor art.19 al Legii precitate, organul de control poate decide efectuarea controalelor inopinate asupra unei persoane, în baza evaluării riscurilor. Alin.(2) din art.19 prevede că controalele inopinate nu pot fi desfășurate în baza informațiilor neverificate și/sau provenite dintr-o sursă anonimă. Iar alin.(2^1) din același articol prevede că plîngerile, petițiile sau alte sesizări care *nu* motivează inițierea imediată a unui control inopinat, în baza analizei riscurilor, pot fi luate în considerare la următoarea planificare anuală a controalelor.
15. Totodată, instanva va reține că, potrivit art.16^1 alin.(3) din Legea nr.1530 din 22.06.1993 privind ocrotirea monumentelor: *Orice verificare şi solicitare de informaţii cu privire la monumentele de istorie, artă şi arhitectură şi zonele lor de protecţie, care se încadrează în noţiunea de control de stat potrivit Legii nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activităţii de întreprinzător, în raport cu agenţii economici, vor fi efectuate doar în comun cu Inspectoratul Naţional pentru Supraveghere Tehnică, conform Legii privind controlul de stat asupra activităţii de întreprinzător ”.*
16. Din materialele cauzei, se atestă că, inspectarea imobilului din str.*****, nu a fost în comun cu Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică.
17. Potrivit art.74 alin.(1) din Codul contravențional, se sancționează *Încălcarea regimului de protecţie şi de folosire a bunurilor de patrimoniu cultural, a patrimoniului arheologic sau a monumentelor de for public.*
18. În procesul-verbal din 06.06.2024, s-a invocat că persoana juridică SRL „Go&Create”, a comis fapta contravențională prevăzută la art.74 alin.(1) din Codul contravențional, prin lucrări de renovare a fațadei imobilului amplasat pe str.*****, mun.Chișinău, și instalarea unei terase improvizate în zona de protecție a imobilului.
19. Conform art.10 din Legea privind ocrotirea monumentelor: *„Activităţile în domeniul ocrotirii monumentelor constau în: prevederea şi asigurarea*

lucrărilor de evidenţă, studiere, punere în valoare, salvare, protejare, conservare şi restaurare; prevenirea deteriorării, mutilării şi demolării monumentelor; garantarea folosirii şi accesibilităţii monumentelor pentru diverse investigaţii, inclusiv în procesul de instruire şi propagare; tragerea la răspundere penală sau contravenţională a persoanelor fizice şi juridice care au deteriorat, mutilat sau demolat monumente, a persoanelor responsabile de neîntreţinerea şi abandonarea acestora, precum şi repararea prejudiciului adus monumentelor.

20. În acest sens, instanţa reţine că, agentul constatator nu a menționat și nu a argumentat cum instalarea unei terase improvizate, care potrivit procesului-verbal de constatare nr.11 din 04.06.2024, constă din mese și vazoane cu arbori, a încălcat regimul de protecţie şi de folosire a bunurilor de patrimoniu cultural, or careva prejudiciu adus patrimoniului cultural nu a fost demonstrat.
21. Art.46 alin.(1) din Legea privind ocrotirea monumentelor prevede că: *„Monumentele sau componentele lor se consideră prejudiciate în cazul în care au fost total sau parţial demolate, degradate sau mutilate în rezultatul acţiunii sau inacţiunii umane”.* Astfel, legea prevede clar cazurile când se consideră prejudiciate monumentele istorice, ceea ce în speță, nu se atestă.
22. Instanța va reține că prin renovarea fațadei imobilului amplasat pe str.*****, potrivit procesului-verbal de constatare nr.11 din 04.06.2024, se are în vedere că, fațada imobilului a fost vopsită, însă din pozele prezentate de către partea apărării, care redau situația fațadei de până la și după vopsire, se observă că s-a păstrat culoarea și imaginea pereților clădirii, respectiv nu s-au făcut schimbări majore.
23. Totodată, potrivit dispozițiilor generale din Legea nr.131 din 08.06.2012 privind controlul de stat, procesul-verbal de control reprezintă un act întocmit în urma controlului inopinat sau planificat, în care se înregistrează constatările/rezultatele controlului (în partea de constatare), după caz se prescriu modalități de înlăturare a încălcărilor și/sau măsuri restrictive (în partea prescriptivă) și, după caz, se constată contravenții și se prescriu sancțiuni (în partea sancționatorie).
24. Respectiv, la cazul dedus judecății, agentul constatator fără a emite careva recomandări sau prescripții, adică un plan de remediere, a întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție. Or, art.29 alin.(8) din Legea privind controlul de stat prevede că în cazul în care inspectorul constată înlăturarea încălcărilor respective, persoana supusă controlului este liberată, total sau parțial, de sancțiunea de care era pasibilă conform legii. La caz, SRL „Go&Create” a fost privată de astfel de drepturi de către agentul constatator.

25. În acord cu prevederile art.441 alin.(1) Cod contravențional, procesul contravenţional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat şi va fi încetat în cazurile în care: nu există faptul contravenţiei.
26. În acest sens, instanţa reţine că la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție nu au fost acumulate probe concludente și pertinente, ce ar demonstra faptul contravenției.
27. Conform art.375 din Codul contravențional, alin.(1) persoana acuzată de săvîrşirea unei contravenţii se consideră nevinovată atîta timp cît vinovăţia sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. Alin.(2) Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăţia sa. Alin.(3) Concluziile despre vinovăţia persoanei în săvîrşirea contravenţiei nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condiţiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional.
28. Art.458 din Codul contravențional, indică că „examinînd cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine, caracterul veridic al contravenţiei imputate, existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei, vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional, existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante, necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale, alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei”.
29. Respectând principiul contradictorialităţii procesului contravenţional şi limitele judecării cauzei, cercetând şi apreciind probele prezentate în şedinţa de judecată din punct de vedere al pertinenţei, concludenţii, utilităţii şi veridicităţii, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, conform propriei convingeri, formate în urma examinării probelor în ansamblu, sub toate aspectele şi în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege, instanţa de judecată concluzionează că în şedinţa de judecată nu a fost dovedit fapta contravenţională specificată la art.74 alin.(1) din Codul contravenţional, din care considerente, cu referire la dispoziţia art.461 coroborată cu cea a art.441 alin.(1) lit.a) Cod contravenţional, procesul contravenţional respectiv necesită de încetat pe motiv că nu există faptul contravenţiei.
30. Pentru aceste motive, călăuzindu-se de prevederile art.395 alin.(1), pct.1) lit.b) şi alin.(2), art.421, art.460, art.462 din Codul contravenţional, instanţa de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se încetează procesul contravențional intentat în baza art.74 alin.(1) din Codul contravenţional în privința persoanei juridice SRL „Go&Create”, din motivul lipsei faptului contravenției.

Hotărârea este cu drept de recurs la Curtea de Apel Chişinău în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (*sediul Buiucani*).

Preşedintele şedinţei
Judecătorul
Angela Catană